

Süüdlane on papilloomiviirus

Emakakaelavähi tekitaja on inimese papilloomiviirus. Kuna tekitaja on teada, on saanud võimalikuks vähivastase vaktsiini väljatöötamine. Emakakaelavähk on esimene kasvaja maailmas, mille vastu on võimalik vaktsineerida. Vaktsineeritakse inimese papilloomiviiruse tüüpide (16 ja 18) vastu, mis tekitavad 70% kõikidest emakakaelavähkidest maailmas

30%-l juhtudest on põhjus teised harvem esinevad viirusetüübid. Kuna vaktsiin ei välista siiski veel kõiki vähki haigestumise võimalusi, soovitatakse vaktsineeritud naistel ka edaspidi osaleda sõeluuringus.

Vaktsiini vähivastane efektiivsus on suurim, kui inimene on vaktsineerimise ajal negatiivne vaktsiinis sisalduvate papilloomiviiruse tüüpide suhtes. Kuna viirus levib sugulisel teel, saadakse kindel kasu, kui vaktsineeritakse enne suguelu algust. Vanuselised soovitused riigiti varieeruvad. Enamasti langeb see esmase sihtgrupi puhul eluaastasse 12–14. Paralleelselt selle vanuserühmaga soovitatakse vaktsineerida tüdrukuid vanuses 15–18 aastat, et saavutada võimalikult suurem haaratatus, mis tagaks tulevikus emakakaelavähi esinemissageduse languse.

Vaktsineerimisest saavad kasu ka üle 18-aastased naised juhul, kui nad ei ole nakatunud vaktsiinis sisalduvate viiruse tüüpidega.

Maailmas on praegu 27 riiki, kes on otsustanud vaktsineerimist riiklikult finantseerida. Eesti nende hulka kahjuks ei kuulu, kuigi meie arstkont püüab jõudumööda seda saavutada. Majandusriikides riigil ei ole kerge langetada otsust, mis nõuaks lisainvesteeringuid inimeste tervisesse. Enamik maailmas läbiviidud kuluefektiivsuse uuringuid on näidanud, et 12-aastaste tüdrukute vaktsineerimine koos edasise sõeluuringuga on siiski tõhusam kui sõeluuring üksinda – ka juhul, kui on vaja teha elu jooksul ühekordne lisadoos. Esialgu suurena tunduv kulutus tasub ennast lõppkokkuvõttes ära.

LEE PADRIK